

Nursing Research Newsletter

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ฉบับที่ 11/60 เดือนสิงหาคม ปี2560

ประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาการรับประทานอาหารของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม
ที่ได้รับยาเคมีบำบัด

Experience of Eating Problems in Breast Cancer Patients
Receiving Chemotherapy

พริมาขวัญ เหมทานนท์

เยาวรัตน์ มัชฌิม

อัญชญา แววรรณจิตร

บทคัดย่อ:

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่ออธิบายและบรรยายประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาการรับประทานอาหารของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยาเคมีบำบัด โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพของปรากฏการณ์วิทยาแบบบรรยาย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยาเคมีบำบัด จำนวน 21 ราย ที่ศูนย์เคมีบำบัด โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2557 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และสร้างความน่าเชื่อถือของงานวิจัยโดยยึดตามแนวทางของ Lincoln, Guba

ผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาการรับประทานอาหารของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยาเคมีบำบัด มี 4 กลุ่ม คือ 1) เป็นประสบการณ์ที่ธรรมดา 2) เป็นประสบการณ์เฉพาะของบุคคล 3) ส่งผลกระทบต่อแผนการรักษาและการฟื้นฟูสภาพ และ 4) ส่งกระทบทางด้านจิตใจ

ผลการวิจัยครั้งนี้ ช่วยให้เข้าใจประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาการรับประทานอาหารของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยาเคมีบำบัดเพิ่มขึ้น และสามารถใช้เป็นแนวทางในการให้คำแนะนำและดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีปัญหาการรับประทานอาหารภายหลังได้รับยาเคมีบำบัดต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

อธิบายและบรรยายประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาการรับประทานอาหารของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยาเคมีบำบัดโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพของปรากฏการณ์วิทยาแบบบรรยาย (Descriptive phenomenology)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสังเกตสีหน้าท่าทาง และน้ำเสียงในการตอบคำถาม ตลอดจนอากัปกริยาของผู้ให้ข้อมูลในระหว่างการสัมภาษณ์และจดบันทึกไว้เพื่อใช้ประกอบในการทำความเข้าใจข้อมูลที่ได้ และใช้ในการ

วิเคราะห์ข้อมูลเครื่องมืออื่นๆ ที่ใช้ประกอบในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เทปบันทึกเสียง แบบบันทึกภาคสนาม แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล และแนวคำถามสัมภาษณ์ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์โดยใช้แนวคำถามที่สร้างขึ้น ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2557 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558 โดยนัดสัมภาษณ์ตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล สถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ห้องให้คำปรึกษาที่อยู่ในศูนย์เคมีบำบัด ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ แต่ละครั้งประมาณ 45-60 นาที การวิจัยนี้ข้อมูลเริ่มต้นเมื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 21 แล้วไม่พบข้อมูลใหม่

การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย

ผู้วิจัยได้อธิบายให้ผู้ให้ข้อมูลทราบเกี่ยวกับหัวข้อการทำวิจัยวิธีการเก็บข้อมูล ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และความเสี่ยงในการให้ข้อมูล เมื่อผู้ให้ข้อมูลยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยและยินยอมให้ข้อมูล ผู้วิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลลงชื่อในแบบยินยอมเข้าร่วมวิจัย และขออนุญาตนัดสัมภาษณ์ และบันทึกเสียง โดยผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับสิทธิที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถถอนตัวออกจากกรวิจัยได้ตลอดเวลา ผู้วิจัยจะใช้รหัสหมายเลขแทนชื่อจริงของผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลทั้งหมดที่เก็บรวบรวมได้มีการจัดเก็บไว้ในตู้เอกสารที่มิดชิด โดยมีเพียงผู้วิจัยเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ และในระหว่างการสัมภาษณ์ หากพบว่า ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกสะเทือนใจกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่กำลังเล่า ผู้วิจัยจะหยุดพักการสัมภาษณ์และให้การดูแลด้านจิตใจแก่ผู้ให้ข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

ในภาวะปัจจุบัน แม้แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารยาเคมีบำบัดมีการพัฒนามากขึ้น และกระบวนการบริหารยาเคมีบำบัดมีมาตรฐานมากขึ้น รวมถึง ยาแก้แพ้ที่ถูกนำมาใช้ในคลินิกเพื่อบรรเทาอาการข้างเคียงจากยาเคมีบำบัดมีเพิ่มขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ป่วยส่วนหนึ่งที่ได้รับยาเคมีบำบัดยังคงมีอาการแพ้ คลื่นไส้ อาเจียน และมีปัญหาเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร โดยปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นของแต่ละบุคคลมีลักษณะ และความรุนแรงแตกต่างกันไป การเข้าใจประสบการณ์ของผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด จะช่วยให้พยาบาลให้คำแนะนำ และดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยที่ได้รับยาเคมีบำบัดได้ดียิ่งขึ้นโดยมุ่งเน้นเรื่อง การดูแลรายบุคคลให้ครอบคลุมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากปัญหาการรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นภาวะแทรกซ้อนจากยาเคมีบำบัด และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางการจัดการตามการรับรู้ของผู้ป่วย

พิรมขวัญ เหมทานนท์, เยาวรัตน์ มัชฌิม และ อัญญา แววรรณจิตร. 2560. ประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาการรับประทานอาหารของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยาเคมีบำบัด. วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์ :37(1); 53-62.